

Civilnopravdni red in sodni pravilnik z dne 1. avgusta 1895 z uvodnima zakonoma, z drugimi zakoni, ukazi in razpisi civilnopravnega obsega ter odločbami najvišjega sodišča, z dodatki določil o sodiščih javnega prava in o konzularnih sodiščih, o odvetniški tarifi in o sodnih pristojbinah. Uredil dr. Eduvard Volčič, c. kr. deželni sodni svetnik. I. natis. V Ljubljani 1906. Izdalo društvo „Pravnik“. Založil dr. Eduvard Volčič. Tisk J. Blasnika naslednikov. — Cena nevezanemu zvezku 7 K, v platno vezanemu pa 8 K, poštnina 55 h.

O tem izdanju piše „Slov. Pravnik“: „To delo je pravkar prišlo na svetlo kakor IV. zvezek zbirke avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku, ki jo izdaja društvo „Pravnik“. V primeroma kratkem času je s tem dovršil g. sodni svetnik dr. Volčič nalogo, ki jo je bil pred dvema letoma po želji „Pravnikovega“ odbora prevzel. Da je imel z ureditvijo tozadevne stvari premnogo truda in raznih skrbi, to kaže sedaj izišla knjiga, ki je narasla na impozantno število 909 + XII strani. Skoraj bi trdili, da bi bilo za naročnike priročneje in za založnika ugodnejše, če bi se bila iz tega volumena napravila dva zvezka tako, da bi eden obsegal le civilnopravdni red (okolo 600 strani s kazalom), drugi pa sodni pravilnik in ostalo vsebino (tudi kakih 400 strani). Gospod urednik in založnik piše v predgovoru, „da je vse obdržal v enem zvezku, da ne poskoči cena knjigi nad naše sedanje razmere in da se ne razkroji enovrstna tvarina.“

Ko že govorimo o cenah, naj koj omenimo, da cena 7 K, ki jo je gospod založnik nastvil za ta zvezek, je v resnici nizka; saj Manz računa za zvezek enakega obsega (n. pr. obč. drž. zakonika) le 1 K manj, čeprav se ga natisne tolikrat in tolikrat več izvodov. Upamo torej tem bolj, da bo ta zvezek zbirke hitro pokupljen in gosp. založnik vsaj obvarovan gotove izgube. Vsebina in uredba zvezka ustreza popolnoma zahtevam, ki veljajo dandanes za enake priročne zbirke zakonov. V njem so zbrani, kakor kaže naslov, vsi zakoni in naredbe, ki urejajo sedaj veljavno pravdno pravo. Med zakonovo besedilo so pri posameznih paragrafih uvrščeni podrobnejši ali dodatni predpisi, nadalje komentarske opozoritve na druga določila, ki olajšujejo orientacijo. S takimi dodatki v drobnem tisku je pri §-u 1. sodnega pravilnika napoljenih celih 55 strani! Judikantura vrhovnih sodišč, posneta do najnovejšega časa skoraj iz vseh publikacij, priobčena je k posameznim paragrafom „pod črto“. Sestava in razredba vsega tega obilnega gradiva je jako pregledna in dela čast v tehničnem pogledu tudi tiskarni. Skratka: kar se tiče metode, ta IV. zvezek „Pravnikove“ zbirke ne zaostaja za III. in tudi ne za najmodernejšo nemško zbirko Manzovo. Isto velja tudi glede popolnosti semkaj spadajoče tvarine. Priznati je gosp. uredniku dr. Volčiču, da je z mnogim trudom dovršil velezaslužno delo. Upamo, da bodo to vpoštevali z obilnim naročanjem, zlasti slovenski pravniki, pa tudi hrvaški, na katere se je gospod urednik pri sestavi knjige posebej prav umno oziral.“

K tej oceni strokovnega lista pristavljamo, da je slovenščina novejših zakonov vzorna in da knjigo s pridom čita tudi nepravnik.

Obrtno računstvo. Računske naloge za obrtne šole. Sestavil Henrik Podkrajšek, c. kr. strok. učitelj v Ljubljani. Na Dunaju. Založili Karel Graeser in drugovi. 1906. Cena prvi knjigi (175 strani) 1 K 20 h, drugi (95 strani) 1 K 10 h. Obe knjigi, ki ju je potrdilo c. kr. ministrstvo za bogočasje in uk kot učni knjigi za delovodske šole, za obrtné strokovne šole, za obrtne nadaljevalne šole in za tečaje za stavbne in umetne obrtnike, priporočamo najtopleje. Ž njima je marljivi g. pisatelj podal ne le učiteljem obrtnih šol, ampak tudi že samostojnim obrtnikom in

pa samoukom izvrstni učili za tako važno obrtno računstvo, ki je podlaga uspešnemu razvoju našega obrtništva. Knjiga „Računske naloge“ je sploh prvo delo te vrste in Slovenci smo lahko ponosni, da je ministrstvo, opozorjeno po tej lepi zbirki računskih nalog, odredilo sestavo enake knjige tudi za nemške obrtne šole, ki še pogrešajo takega učila. Naj omenimo kot nekako revijo knjižnega delovanja g. Podkrajška, da so izpod njegovega strokovnjaškega peresa doslej izšle še te-le knjige, tudi odobrene od c. kr. naučnega ministrstva: Obrtno knjigovodstvo z naukom o menicah, Slovensko in nemško stavkoslovje, Zemljepis za obrtne šole in Obrtno zakonoznanstvo. Vse se odlikujejo po pregledni sestavi in točnem, jasnem ter gladkem izražanju.

Časopis za zgodovino in narodopisje. Izdaja „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru. Urejuje Anton Kaspret. Maribor, 1906. Pred nami ležita 3. letnika 3. in 4. snopič tega za naše znanstvo velevažnega časopisa. Vsebina jima je: I. Razprava: Žigon A.: Letnica 1833 v Prešernovih „Poezijah“. II. Slovansko starinoslovje: Niederle Lubor dr.: Slovanske starožitnosti I. II. 1. Poroča dr. M. Murko. III. Društvena poročila. IV. Imena društvenikov.

„Slovenski posojilničar“, knjiga, ki jo je spisal šolski vodja v p. in posojilniški ravnatelj g. Ivan Lapajne, izide v drugem pomnoženem natisku. Cena vezanemu iztisku bo 3 K, mehko vezanemu 2 K 40 h, nevezanemu 2 K.

Slovensko - Amerikanski koledar za navadno leto 1907. Izdalo in založilo uredništvo „Glasa Naroda“. XIII. letnik. New York. Cena 30 centov. Vsebina tega koledarja je jako bogata in raznovrstna.

Slovensko gledišče. A. Drama. Kot najznamenitejši dogodek na našem odru iz zadnjega časa nam je zabeležiti dejstvo, da se je post tot discrimina rerum uprizorila Cankarjeva komedija „Za narodni blagor“. Svet se ni podrł zaradi tega in nikakega vzroka ni bilo torej, da ni že prej prišla na oder. Trikrat je dosedaj napolnila gledišče, dne 13., 15. in 26. decembra, in mislim, da se ne motim, ako trdim, da ni mikalo tolikanj dejanje in vsebina drame nego Cankarjeva umetnost, ki se v njej razodeva v polni meri.

Cankarjevi junaki čisto niso tolikanj ljudje nego posebljena človeška čuvstva, morda tudi lastnosti — dobre in slabe. Malokdaj nam pokaže Cankar človeka od vseh strani, pač pa nam pokaže eno stran njegovo od vseh strani, če se smem izraziti tako. Ako se Cankarjevi ljudje na primer ljubijo, potem vidimo samo ljubezen, in zdi se, kakor bi bila to bitja, ki ne jedo in ne pijo, temveč samo ljubijo. Pri tem pa se Cankar čudovito poglubi v človeško naravo, najskrivnejši koti človeške duše so mu dostopni, najsubtilnejše gibljaje človeškega srca zasledi. S tem, da se omejuje Cankar na posamezno potezo ter nam jo kaže v vsej možni luči, doseže skrajno potenciran učinek, in sicer oni učinek, ki ga baš namerava. Seveda ima to tudi svojo senčno stran! Prav to, da nam Cankar nikoli ne pokaže celega človeka, da nam slika vedno le eno čuvstvo njegovo, bodisiže katerokoli, je vzrok,